

Question Paper Solution

2023

aglasem.com

Marking Scheme
Strictly Confidential
(For Internal and Restricted use only)
Secondary School Examination, 2023
SUBJECT NAME KANNADA (SUBJECT CODE M1315) (PAPER CODE 13)

General Instructions: -

1	You are aware that evaluation is the most important process in the actual and correct assessment of the candidates. A small mistake in evaluation may lead to serious problems which may affect the future of the candidates, education system and teaching profession. To avoid mistakes, it is requested that before starting evaluation, you must read and understand the spot evaluation guidelines carefully.
2	**"Evaluation policy is a confidential policy as it is related to the confidentiality of the examinations conducted, Evaluation done and several other aspects. Its' leakage to public in any manner could lead to derailment of the examination system and affect the life and future of millions of candidates. Sharing this policy/document to anyone, publishing in any magazine and printing in News Paper/Website etc may invite action under various rules of the Board and IPC."**
3	Evaluation is to be done as per instructions provided in the Marking Scheme. It should not be done according to one's own interpretation or any other consideration. Marking Scheme should be strictly adhered to and religiously followed. **However, while evaluating, answers which are based on latest information or knowledge and/or are innovative, they may be assessed for their correctness otherwise and due marks be awarded to them. In class-X, while evaluating two competency-based questions, please try to understand given answer and even if reply is not from marking scheme but correct competency is enumerated by the candidate, due marks should be awarded.**
4	The Marking scheme carries only suggested value points for the answers These are in the nature of Guidelines only and do not constitute the complete answer. The students can have their own expression and if the expression is correct, the due marks should be awarded accordingly.
5	The Head-Examiner must go through the first five answer books evaluated by each evaluator on the first day, to ensure that evaluation has been carried out as per the instructions given in the Marking Scheme. If there is any variation, the same should be zero after delibration and discussion. The remaining answer books meant for evaluation shall be given only after ensuring that there is no significant variation in the marking of individual evaluators.
6	Evaluators will mark (√) wherever answer is correct. For wrong answer CROSS 'X" be marked. Evaluators will not put right (✓) while evaluating which gives an impression that answer is correct and no marks are awarded. **This is most common mistake which evaluators are committing.**
7	If a question has parts, please award marks on the right-hand side for each part. Marks awarded for different parts of the question should then be totaled up and written in the left-hand margin and encircled. This may be followed strictly.
8	If a question does not have any parts, marks must be awarded in the left-hand margin and encircled. This may also be followed strictly.

9	If a student has attempted an extra question, answer of the question deserving more marks should be retained and the other answer scored out with a note **"Extra Question"**.
10	No marks to be deducted for the cumulative effect of an error. It should be penalized only once.
11	A full scale of marks 0 to 80 marks as given in Question Paper has to be used. Please do not hesitate to award full marks if the answer deserves it.
12	Every examiner has to necessarily do evaluation work for full working hours i.e., 8 hours every day and evaluate 20 answer books per day in main subjects and 25 answer books per day in other subjects (Details are given in Spot Guidelines). This is in view of the reduced syllabus and number of questions in question paper.
13	Ensure that you do not make the following common types of errors committed by the Examiner in the past:- ● Leaving answer or part thereof unassessed in an answer book. ● Giving more marks for an answer than assigned to it. ● Wrong totaling of marks awarded on an answer. ● Wrong transfer of marks from the inside pages of the answer book to the title page. ● Wrong question wise totaling on the title page. ● Wrong totaling of marks of the two columns on the title page. ● Wrong grand total. ● Marks in words and figures not tallying/not same. ● Wrong transfer of marks from the answer book to online award list. ● Answers marked as correct, but marks not awarded. (Ensure that the right tick mark is correctly and clearly indicated. It should merely be a line. Same is with the X for incorrect answer.) ● Half or a part of answer marked correct and the rest as wrong, but no marks awarded.
14	While evaluating the answer books if the answer is found to be totally incorrect, it should be marked as cross (X) and awarded zero (0) Marks.
15	Any un assessed portion, non-carrying over of marks to the title page, or totaling error detected by the candidate shall damage the prestige of all the personnel engaged in the evaluation work as also of the Board. Hence, in order to uphold the prestige of all concerned, it is again reiterated that the instructions be followed meticulously and judiciously.
16	The Examiners should acquaint themselves with the guidelines given in the "**Guidelines for spot Evaluation**" before starting the actual evaluation.
17	Every Examiner shall also ensure that all the answers are evaluated, marks carried over to the title page, correctly totaled and written in figures and words.
18	The candidates are entitled to obtain photocopy of the Answer Book on request on payment of the prescribed processing fee. All Examiners/Additional Head Examiners/Head Examiners are once again reminded that they must ensure that evaluation is carried out strictly as per value points for each answer as given in the Marking Scheme.

MARKING SCHEME

KANNADA (Subject Code – 015)

Question Paper Code: 13

TIME: 3 HOURS TOTAL MARKS: 80

SECTION – A

ವಾಚನ ಮತ್ತು ಗ್ರಹಿಕಾ ಕೌಶಲ

1	A		ಗದ್ಯಾಂಶ ಓದಿ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.	**5 x 1 = 5**
		I	(c) ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ	**1**
		II	(b) 3 ಪ್ರತಿಶತ	**1**
		III	(a) ಅಜಾಗರೂಕತೆ	**1**
		IV	(b) ಜಾಹೀರಾತು	**1**
		V	(b) ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ನೀರುಣಿಸಲು	**1**

ಅಥವಾ

1	B		ಗದ್ಯಾಂಶ ಓದಿ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.	**5 x 1 = 5**
		I	(c) ಪರಿಸರ ಶೋಧಕಾರ್ಯ, ಕುಪ್ಪಳಿಸುವುದು, ಹಾರಾಡುವುದು	**1**
		II	(b) ಕೀಟಹಿಡಿದಿರುವ	1
		III	(c) 1 ಮತ್ತು 3	1
		IV	(c) ನೆಲ, ಜಲ, ಹಿಂಸ್ರಕ	1
		V	(d) ಆರು	1

2	A		ಗದ್ಯಾಂಶ ಓದಿ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.	**5 x 1 = 5**
		I	(d) ಭಯ - ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ	1
		II	(d) ಗ್ರಹಣ	1
		III	(c) ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮನೋಭಾವ	1
		IV	(d) ಖಗೋಳ	1
		V	(b) ಜ್ಞಾನದಾಹದ	1

ಅಥವಾ

2	B		ಗದ್ಯಾಂಶ ಓದಿ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.	**5 x 1 = 5**
		I	(d) 2 ಮತ್ತು 4	1
		II	(a) 1,3,4	1
		III	(c) 80	1
		IV	(c) ಕಾಗೆ	1
		V	(c) ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗಿ ಗಂಡು ಹಕ್ಕಿ ಸಾಯುವುದು	1

SECTION – B
ಅನ್ವಯಿಕ ವ್ಯಾಕರಣ

3			ಕೆಳಗಿನ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಗಳ ಬಹು ಆಯ್ಕೆಯ 5 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.	**4 x 1 = 4**
		I	(c) ಯಣ್ ಸಂಧಿ	1
		II	(c) ವ್ಯಾಪಾರಿ - ಕೋಕಿಲಾ	1
		III	(d) ಪಂಚಮಿ	1
		IV	(b) ದುರದೃಷ್ಟ	1
		V	(c) ಕ್ರಿಯಾ	1

4			ಕೆಳಗಿನ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಗಳ ಬಹು ಆಯ್ಕೆಯ 5 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.	**4 x 1 = 4**
		I	(a) ಮೋಸ	1
		II	(b) ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ (ಸಂಖ್ಯೇಯ ವಾಚಕಕ್ಕೆ ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ ಹತ್ತಿರವಾದ ಉತ್ತರ.)	1
		III	(c) ಬರೆಯುತ್ತಾಳೆ	1
		IV	(d) ಧಗಧಗ	1
		V	(b) ತಾವು	1

5			ಕೆಳಗಿನ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಗಳ ಬಹು ಆಯ್ಕೆಯ 5 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.	**4 x 1 = 4**
		I	(b) ಮೇಲೆ	1
		II	(a) ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ	1
		III	(c) ಕೆರೆಯ ಹೂಳು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಂದ ಎತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿತು	1
		IV	(b) ಸುಲಭ	1
		V	(d) ಆಗು	1

6			ಕೆಳಗಿನ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಗಳ ಬಹು ಆಯ್ಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.	**4 x 1 = 4**
		I	(c) ಕಾವೇರಿ ನಾಲೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರೆ ಬಡತನ ನೀಗೀತು.	1
		II	(a) ಬಟ್ಟಬಯಲು **ಅಥವಾ** (b) ನಿಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿ	1
		III	(a) ಅನ್ವರ್ಥಕ ನಾಮ	1
		IV	(d) ಕಡುವೇಳ್ಬು	1

7			ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿನ ಸಂಕಲ್ಪಗೀತೆ ಪರಿಚಿತ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡು ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.	**5 x 1 = 5**
		I	(d) ಭಯ - ಸಂಶಯ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು	1
		II	(c) ಬರಡಾಗಿದೆ	1
		III	(b) ಹೊಸ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು	1
		IV	(d) ಮತ	1
		V	(b) ಕಂದಿದ ಕಣ್ಣೊಳು	1

8			ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಮಿತಿ ರಚನೆ ಡಿ. ಎನ್. ಜಯಪ್ಪ ಗೌಡ ಅವರ ಭಾಗ್ಯಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಪರಿಚಿತ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡು ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ	**5 x 1 = 5**
		I	(b) ಹೊಸ ಮನ್ವಂತರಕ್ಕೆ	1
		II	(c) ಮೈಸೂರು ಮಾದರಿ	1
		III	(d) ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ	1
		IV	(c) ಬೆಂಗಳೂರು - ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ	1
		V	(d) ರಸಗೊಬ್ಬರ ಕಾರ್ಖಾನೆ	1

9			ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಪದವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.	**4 x 1 = 4**
		I	(b) ಶಿಖರ ಚಿಂತಕ	1
		II	(d) ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು	1
		III	(c) ಮುಸುರೆ ತಿಕ್ಕುವ	1
		IV	(a) ಜೀವನ ಸರಳವಾಗಿತ್ತು	1

SECTION - D
ಬರವಣಿಗೆ ಕೌಶಲ

10			ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬಸ್ ಪಾಸ್ ಸಿಗದಿರುವುದರಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಅನನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಪಾಸ್ ವಿತರಿಸುವಂತೆ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಘಟಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ.	4
			ಇಂದ	1/2
			ಇವರಿಗೆ	1/2
			ದಿನಾಂಕ /ಮಾನ್ಯರೆ	1/2
			ವಿಷಯ	1/2
			ಪತ್ರದ ಒಡಲು	1 1/2
			ಮುಕ್ತಾಯ ಒಕ್ಕಣಿಕೆ	1/2

ಅಥವಾ

			ಗ್ರಂಥಪಾಲಕ ಹುದ್ದೆಗೆ ಅರ್ಜಿ ಬರೆಯಿರಿ.	4
			ಇಂದ	1/2
			ಇವರಿಗೆ	1/2
			ದಿನಾಂಕ /ಸ್ಥಳ/ಮಾನ್ಯರೆ	1/2
			ವಿಷಯ /ಉಲ್ಲೇಖ	1/2
			ಅರ್ಜಿಯ ಒಡಲು/ಸ್ವ-ವಿವರ	1 1/2
			ಮುಕ್ತಾಯ ಒಕ್ಕಣಿಕೆ	1/2

11			ವರದಿ ತಯಾರಿಸಿರಿ	4
			ಶೀರ್ಷಿಕೆ	1/2
			ಸ್ಥಳ	1/2
			ದಿನಾಂಕ	1/2
			ವರದಿಯ ಒಡಲು	2
			ವರದಿಗಾರರ ಸಹಿ/ರುಜು	1/2

12			ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.	4
			ಪೀಠಿಕೆ	1/2
			ವಿಷಯ ವಿವರಣೆ	2
			ಉಪಸಂಹಾರ / ಮುಕ್ತಾಯ	1/2
			ಭಾಷಾಶೈಲಿ	1

ಪಠ್ಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನ

13				
	I	ಶಾನುಭೋಗರು **ಖಜಾನೆಗೆ ಹಣ ಕಟ್ಟಿ** ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ವಾಪಸ್ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ **ಸಂಜೆ 6 ಗಂಟೆ**ಯಾಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ **ಮದಲಿಂಗನ ಕಣಿವೆ**ಯನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. **ಕಾಡುದಾರಿ ಆದರೂ ಬೆಳದಿಂಗಳ ದಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದರೆ ಊಟದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಊರು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು** ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದರು.	1/2 1/2 1/2 1/2	2

13				
	II	II. ಕುಂಪಣಿ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ **ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರೀಕರಣ ಆದೇಶವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪದೇ ದಂಗೆ** ಎದ್ದ **ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರನ್ನು ಬಗ್ಗು ಬಡಿಯಲು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ದಂಡು ಹಲಗಲಿಗೆ ಬಂದಿತು.** ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಿಪಾಯಿಗಳು ಹಲಗಲಿಯ **ಬೇಡರನ್ನು ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ತಿರುತ್ತಿರುವಿ ಕಡಿದು ಕೊಂದರು**. **ಬೇಡರನ್ನು ದಂಡಿನ ಮಧ್ಯೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕರುಣೆ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಗುಂಡು ಹೊಡೆದು ಸಾಯಿಸಿದರು.** ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿ, ಊರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಿ ಇಟ್ಟು ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಿ ಹೋದರು.	1/2 1/2 1/2 1/2	2

13				
	III	**ಕಮ್ಮಾರನಿಗೆ, ಕುಂಬಾರನಿಗೆ, ನೇಕಾರನಿಗೆ, ಕೇರಿಯ ಮಾರನಿಗೆ** ಇವರಾರಿಗೂ ವಸಂತ ಮುಖ ತೋರಲಿಲ್ಲ	1/2 1/2 1/2 1/2	2

13				
	IV	ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ನಲ್ಲಿರುವ ಒಕ್ಕಣೆ ಹೀಗಿದೆ: **" ಏಪ್ರಿಲ್- 13-1919** ರಂದು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಗುಂಡುಗಳಿಗೆ **ಆಹುತಿಯಾದ ಸುಮಾರು 2000** ಮುಗ್ಧ **ಹಿಂದು,ಸಿಖ್ ಮತ್ತು ಮುಸಲ್ಮಾನರ** ಸಮ್ಮಿಳಿತದ **ರಕ್ತದಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶ ಪಾವನವಾಗಿದೆ"**	1/2 1/2 1/2 1/2	2

14		**ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ 5-6 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ**		3 x 2 = 6
	I	ಶಾನುಭೋಗರು ಮೂರ್ಛೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಡೆದದ್ದು ಇಷ್ಟು, **ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಗೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು** ಹೋಗಿದ್ದ ಕೆಲವು ರೈತರು ತಿಂಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಗಾಡಿ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಾನುಭೋಗರು ಬಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಹರದಾರಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವಾಗ ಎತ್ತುಗಳು ಏನು ಮಾಡಿದರು ಮುಂದೆ **ಹೋಗದೆ ಕಣಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡವು.** ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಎದೆ ನಡುಗುವಂತೆ **ಹುಲಿಯ ಗರ್ಜನೆ ಕೇಳಿಸಿತು**. ಎತ್ತುಗಳ ಘಂಟೆಯ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಹುಲಿ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷ ತಡೆದು ನೋಡಿತು. ಆದರೆ ರೈತರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಿರಾಶೆಯಿಂದಲೂ ಕೋಪದಿಂದಲೂ **ಗರ್ಜಿಸಿ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿತು.** ರೈತರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಕೋವಿಯಿಂದ ಒಂದೆರಡು ತೋಟ ಹಾರಿಸಿ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಗಲಭೆ ಮಾಡುತ್ತಾ **ತೆಂಗಿನ ಗರಿಯ ಪಂಜು** ಹೊತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿದರು. **ಮೂರ್ಛೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಶಾನುಭೋಗರನ್ನು ಕಂಡು ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನೀರೆರಚಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿದರು.**	1/2 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2	3

14				
	II	ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನನ್ನು ಪಾಂಡವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕರ್ಣನಲ್ಲಿ **ಭೇದೋಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮೈದುನತನದ ಸಲಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ರಥದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.** ಕರ್ಣನಿಗೆ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶ ಭಯ ಮತ್ತು ಅಚ್ಚರಿ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. **"ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಮಸೇವನೆಯೇ"** ಎಂದಾಗ ಕೃಷ್ಣನು " ಕರ್ಣ, ನಿಮಗೂ ಯಾದವ **ಕೌರವರಿಗೂ ವಂಶ ಗೌರವದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲ.** ನೀನು **ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯ,** ಆದರೆ **ನಿನಗೆ ಅದಿನ್ನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ" ಎಂಬ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನ ಮನದಲ್ಲಿ ಭಯವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದನು.**	1/2 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2	3

15				
	I	**ಆಯ್ಕೆ**: ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು **ಪು. ತಿ.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್** ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ **'ಶಬರಿ'** ಎಂಬ ಗದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. **ಸಂದರ್ಭ: ರಾಮನು ಶಬರಿಯ ಆದರ, ಆತಿಥ್ಯದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ** ತನ್ನ ರಾಜ್ಯ ಅಯೋಧ್ಯ ನಗರಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮ ಆತಿಥ್ಯ ಲಭಿಸಿತು. ಇದು ನ**ನ್ನ ಮನೆ ಎಂದೇ ತಿಳಿದೆ. ಏನು ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿದ** ನೀನು ನನ್ನ ತಾಯಿಯಂತೆ ಎಂದು ರಾಮನು ಹೇಳಿದಾಗ **ಶಬರಿಯು ರಾಮನಿಗೆ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.** **ಸ್ವಾರಸ್ಯ**: ರಾಮನ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾತುಗಳು ಅವನ ರೂಪಿನಂತೆ ಮನೋಹರವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಶಬರಿಯು ರಾಮನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.	1/2 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2	3

ಅಥವಾ

15				
		ಆಯ್ಕೆ: ಈ ವಾಕ್ಯವು **ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕರ್** ಅವರ **"ಯುದ್ಧ"** ಎಂಬ ಗದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ರಾಹಿಲನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. **ಸಂದರ್ಭ :** ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ವಿಮಾನವು ಸ್ಫೋಟಗೊಂಡು ನೂರಾರು ಹೋಳುಗಳಾಗಿ ಚದುರಿ ಬಿದ್ದಾಗ, **ರಾಹೀಲನು ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿಗೆ ಬೀಳು**ತ್ತಾನೆ, ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ **ಬದುಕುಳಿಯುತ್ತಾನೆ**. ಆದರೆ ಆತನ **ಕಾಲುಗಳು ಮುರಿದು ಹೋಗಿರುತ್ತವೆ**. ಆತ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಸಮುದ್ರವನ್ನು **ಈಜಿ ದಡ ಸೇರಿದಾ**ಗ ಎದುರಿಗೆ ಒಂದು **ಒಂಟಿ ಮನೆ** ಕಾಣುತ್ತದೆ. **ಅಪಾಯದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು** ಆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಈ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ **ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದಯನೀಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆ** ಇಲ್ಲಿದೆ.	1/2 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2	3

15				
	II	ಆಯ್ಕೆ: ಈ ಸಾಲುಗಳನ್ನು **"ಬಿಎಸ್ ಗದ್ದಗಿ ಮಠ"** ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ **"ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರು"** ಎಂಬ ಜನಪದ ಗೀತೆಯಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂದರ್ಭ: **ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಹಲಗಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಬಂಟರು ತ್ಯಾಗ, ಧೈರ್ಯ, ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಮೆರೆದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕರುಣೆ ತೋರಿಸದೆ ಸಿಕ್ಕಸಿಕ್ಕವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಗುಂಡು ಹೊಡೆದು ಸಾಯಿಸಿದರು.** ಎಂದು **ಲಾವಣಿಕಾರರು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭ**ದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಲುಗಳು ಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾರಸ್ಯ: ಹಲಗಲಿಯ ಮೇಲೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದ **ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕ್ರೌರ್ಯದ ಪರಮಾವಧಿ**ಯನ್ನು ಈ ಸಾಲುಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ವಾಗಿದೆ.	1/2 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2	3

ಅಥವಾ

15				
	II	**ಆಯ್ಕೆ**: ಈ ವಾಕ್ಯವು **'ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ'** ಕವಿ ಬರೆದಿರುವ **'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು'** ಎಂಬ ಪದ್ಯ ಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. **ಸಂದರ್ಭ:** ನಾಳೆ ಬರಲಿರುವ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ **ಚತುರಂಗ ಬಲವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಕೋಟಿ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ಮಾರಿಗೆ ಔತಣ** ನೀಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಕರ್ಣನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕೌರವನ ಪಕ್ಷದಲ್ಲೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಯುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಎಂದು ಕರ್ಣನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. **ಸ್ವಾರಸ್ಯ: ನಾಳೆ ನಡೆಯುವ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಒಂದು ಛಲ ಕರ್ಣನಲ್ಲಿ** ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.	1/2 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2	3

16		ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ 8 – 10 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ		1 x 4= 4
	I	ದೇಶದ ಗಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲಿನ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದ ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನ ವೈರಿಗಳ ದಾಳಿಯಿಂದ ನುಚ್ಚುನೂರಾಗಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತು. ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ವೈದ್ಯ ರಾಹಿಲನ ಕಾಲಿಗೆ ಪೆಟ್ಟಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಅನ್ಯ ದೇಶದವರ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮುದುಕಿಯ ಸೊಸೆಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೆರಿಗೆ ನೋವುಂಟಾಗಿ ಬಳಲುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ, ವೈದ್ಯನಾಗಿದ್ದ ರಾಹಿಲನು ತನ್ನ ಕಾಲಿನ ನೋವನ್ನು ಮರೆತು ಮಗುವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೂ ತಾಯಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮುದುಕಿಯು ಒಂದೆರಡು ಪುಟ್ಟ ಹಲಗೆ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ರಾಹಿಲನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. ಅವನು ಅವುಗಳಿಂದ ನೋವಾಗಿದ್ದ ತನ್ನ ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಆರೈಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಶತ್ರು ದೇಶದ ಸೈನಿಕರು ಮುದುಕಿಯ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಯಾರಾದರೂ ಗಾಯಗೊಂಡ ಸೈನಿಕರು ಈ ಕಡೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯಬೇಡಿ ಎಂದು ರಾಹಿಲನು ಮುದುಕಿಯನ್ನು ದಯನೀಯ ನೋಟದಿಂದ ಕೈ ಸನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಮುದುಕಿಯು ರಾಹಿಲನನ್ನು ಸೊಸೆಯ ಕೋಣೆಯ ಮಂಚದ ಅಡಿ ಅಡಗುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಮುದುಕಿಯ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬಂದ ಶತ್ರು ಸೈನಿಕರು ರಾಹಿಲನಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವಳು ಯಾರು ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ರಾಹಿಲನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಈ ರೀತಿ ಮುದುಕಿಯು ರಾಹಿಲನಿಗೂ, ರಾಹಿಲನು ಮುದುಕಿಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.	1/2 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2	4

ಅಥವಾ

16				
		ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಅಧರ್ಮದ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವೇ ಗೆಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ದುರ್ಗಸಿಂಹ ಬರೆದ ವೃಕ್ಷಸಾಕ್ಷಿ ಕಥೆಯೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯು ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಕಳ್ಳತನದ ಆರೋಪವನ್ನು ಹೊರಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕಾಗಿ ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣರ ಬಳಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯು ವಟವೃಕ್ಷವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಲಪಟಾಯಿಸಲು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ತಂದೆಯು ಪೊಟರೆಯೊಳಗೆ ಅಡಗಿ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯೇ ಹೊನ್ನನ್ನು ಕದ್ದಿರುವನೆಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಧರ್ಮ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಸಂಶಯ ಬಂದು, ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸುತ್ತು ಬಂದಾಗ ಅವನಿಗೆ ನಿಜ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ ರೂಪಿಸಿದ ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ತಂತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ತಾನು ಮರದ ಪೊಟರೆಯೊಳಗೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಸರ್ಪವು ಸುತ್ತಿ ಕುಳಿತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಓಡಿಸಲು ಕೊಳ್ಳಿ ಇಡುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕೊಳ್ಳಿ ಇಟ್ಟ ಮೇಲೆ ತಂದೆಯು ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಹೊರಬಂದು ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.	1/2 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2	3

17				
		ಹಸುರು ಸಸ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಸಂಕೇತ. ಕವಿಯ ಮನಸ್ಸು ಆಶ್ವೀಜ ಮಾಸದಲ್ಲಿನ ಸುತ್ತಲಿನ ಹಸಿರನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದಗೊಂಡ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನವರಾತ್ರಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧರೆಯು ಹೊಸತನವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಅಡಿಕೆಯ ತೋಟಗಳು, ಹೂವಿನ ಕಂಪು, ತಂಗಾಳಿಯ ತಂಪು, ಹಕ್ಕಿಯ ಕೊರಳಿಂಪು ಎಲ್ಲವೂ ಹಸಿರಾಗಿವೆ. ಹಸಿರೆ ಉಸಿರಾಗಿದೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಹಸಿರು ಮಕಮಲ್ಲಿನ ಜಮಖಾನವನ್ನು ಹಾಸಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಹಸಿರಿನಿಂದಲೇ ತುಂಬಿ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣವೇ ಕಾಣದಾಗಿದೆ. ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಏತ್ತೆತ್ತಲೂ ಹಸಿರೇ ತುಂಬಿ ಕವಿ ಆತ್ಮವೂ ಆನಂದದಿಂದ ಮೈ ಮರೆತಿದೆ ಎಂಬುದು ಈ ಕವನದ ಸಾರಾಂಶವಾಗಿದೆ. ಹಸುರು, ಮಾನವ ಮೊದಲಾದ ಜೀವ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಆಹಾರ ವಿಧಾನವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಹಸುರಾದ ಮಲೆ, ಕಣಿವೆ, ತೋಟಗಳು, ಆಗಸ ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುದ ತರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಜೀವವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತದೆ. ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಗೆ ಉಸಿರು ಇರಬೇಕಾದರೆ ಹಸಿರು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಹಸುರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. **ಸೂಚನೆ: ಹಸುರು ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.**	1/2 1/2 1/2 1/2 2	4

ಅಥವಾ

17				
		ಲವನು, ರಾಮನ ಅಶ್ವಮೇಧದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದ ಸಂದರ್ಭ ನನಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಕುದುರೆಯ ಹಣೆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಲಿಖಿತ ಲವನನ್ನು ಸಿಡಿದೇಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೌಸಲ್ಯ ಕುಮಾರನಾದ ಶ್ರೀರಾಮನು ಒಬ್ಬನೇ ವೀರ ಎನ್ನುವುದು ಅವನಿಗೆ ಸಹಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಲವನು ರಾಮನ ಗರ್ವವನ್ನು ಮುರಿಯಬೇಕೆಂದು ಛಲ ತೊಡುತ್ತಾನೆ. ಮುನಿಕುಮಾರರು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಡ, ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು. ಅರಸುಗಳು ಬಡಿಯುವರು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಜಾನಕಿಯ ಮಗನಾದ ನಾನು ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹೋರಾಡದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಹೇಡಿಯನ್ನು ಹೆತ್ತವಳು, ಬಂಜೆ ಎಂದು ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಮೇಲಿನ ಮಮತೆ, ದುರಹಂಕಾರವನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲುವ ಕ್ಷಾತ್ರ ಗುಣ, ಸಾಹಸ ಲವನಲ್ಲಿ ತೋರುತ್ತಿದೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಲವನ ನಡವಳಿಕೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗಿದೆ.	1/2 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2	4

***** ಶುಭವಾಗಲಿ *****